

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
EVGENI TANCHEV IŠVADA,
pateikta 2016 m. gruodžio 21 d.¹

Byla C-535/15

Freie und Hansestadt Hamburg
prieš
Jost Pinckernelle

(*Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Cheminių medžiagų registracija, įvertinimas ir autorizacija (REACH) — Pareigos registruotis Europos cheminių medžiagų agentūroje (toliau — ECHA) taikymo sritis *ratione materiae* — Valstybių narių įgaliojimai uždrausti iš ES eksportuoti importuojant neįregistruotą nikotino sulfatą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 5 straipsnį — Reglamento Nr. 1907/2006 126 straipsnis, susijęs su sankcijomis už nuostatų nesilaikymą“

1. Šioje byloje Teisingumo Teismui pateiktas klausimas dėl Reglamento (EB) Nr. 1907/2006² (toliau – REACH reglamentas) 5 straipsnyje nustatytų registracijos reikalavimų taikymo srities *ratione materiae*. Kalbant konkrečiau, *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) teiraujasi, ar prekyautojui, importavusiam į ES cheminę medžiagą (šiuo atveju nikotino sulfatą) nesilaikant reikalavimo ją įregistruoti Europos cheminių medžiagų agentūroje (toliau – ECHA), valstybės narės valdžios institucija, kaip antai Hamburgo miestas, gali atsisakyti išduoti leidimą eksportuoti tą cheminę medžiagą iš ES. Hamburgo miestas remiasi tuo, kad nagrinėjamas nikotino sulfato eksportas savaimė yra REACH reglamento 5 straipsnio pažeidimas.

I – Teisinis pagrindas

A – ES teisės aktai

2. REACH reglamento 2, 3, 7 ir 122 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(2) Cheminių medžiagų vidaus rinka gali veiksmingai veikti tik tuo atveju, jei atskirose valstybėse narėse labai nesiskiria cheminėms medžiagoms taikomi reikalavimai.“

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 136, 2007 5 29, p. 3, OL L 141, 2008 5 31, p. 22, ir OL L 36, 2009 2 5, p. 84), su pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 (OL L 353, 2008, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 16, 2011 1 20, p. 1). REACH reglamento redakcija, reikšminga klostantis faktinėms aplinkybėms pagrindinėje byloje, paskutinį kartą pakeista 2009 m. birželio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 552/2009 (OL L 164, 2009, p. 7, klaidų ištaisymas OL L 331, 2014 11 18, p. 40).

- (3) Derinant chemines medžiagas reglamentuojančius teisės aktus reikėtų užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą siekiant tvaraus vystymosi. Tie teisės aktai turėtų būti taikomi nediskriminuojant, nesvarbu, ar cheminėmis medžiagomis prekiaujama vidaus rinkoje, ar tarptautiniu mastu, laikantis Bendrijos tarptautinių įsipareigojimų.

<...>

- (7) Siekiant išsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir užtikrinti aukštą žmonių, ypač darbuotojų, sveikatos apsaugos bei aplinkos apsaugos lygį, būtina užtikrinti, kad cheminių medžiagų gaminimas Bendrijoje, net jei jos eksportuojamas, atitiktų Bendrijos teisės aktus.

<...>

- (122) Tam, kad valstybėms narėms vykdant reglamentą būtų užtikrinamas skaidrumas, nešališkumas ir nuoseklumas, valstybėms narėms būtina sukurti tinkamą sankcijų sistemą, numatančią veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas už nuostatų nesilaikymą, nes tai gali sukelti žalą žmonių sveikatai ir aplinkai.“

3. REACH reglamento 1 straipsnio antraštė – „Tikslas ir dalykas“:1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šio reglamento tikslas – užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, įskaitant cheminių medžiagų pavojaus vertinimo alternatyvių metodų skatinimą, taip pat laisvą cheminių medžiagų judėjimą vidaus rinkoje, tuo pačiu [kartu] didinant konkurencingumą ir skatinant inovacijas.“

4. REACH reglamento 3 straipsnis pavadintas „Sąvokų apibrėžimai“. 3 straipsnyje numatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

- 7) Registruotojas - cheminės medžiagos gamintojas ar importuotojas arba gaminio gamintojas ar importuotojas, pateikiantis dokumentus registruoti cheminę medžiagą;

<...>

- 9) Gamintojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris Bendrijoje gamina cheminę medžiagą;
- 10) Importas – fizinis cheminės medžiagos įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją;
- 11) Importuotojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už cheminių medžiagų importą;
- 12) Tiekimas rinkai – cheminės medžiagos tiekimas arba bet koks perdavimas kitam asmeniui už mokestį arba nemokamai. Importas laikomas tiekimu rinkai.

<...>“

5. REACH reglamento 5 straipsnyje „Nėra duomenų, nėra rinkos“ numatyta:

„Laikantis 6, 7, 21 ir 23 straipsnių, chemines medžiagas – atskiras ir esančias preparatų ar gaminių sudėtyje – draudžiama Bendrijoje gaminti ar tiekti rinkai, jei jos nėra įregistruotos pagal atitinkamas šios antraštinės dalies nuostatas, kai to reikalaujama.“

6. REACH reglamento 6 straipsnio „Bendroji prievolė registruoti chemines medžiagas – atskiras ar esančias preparatų sudėtyje“ 1 dalyje numatyta:

„Gamintojas arba importuotojas, per metus pagaminantis arba importuojantis ne mažiau kaip vieną toną cheminės medžiagos – atskiros arba esančios vieno ar kelių preparatų sudėtyje, pateikia Agentūrai registracijos dokumentaciją, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente numatyta kitaip.“

7. REACH reglamento 126 straipsnyje „Sankcijos už nuostatų nesilaikymą“ numatyta:

„Valstybės narės priima nuostatas dėl sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.“

B – Nacionalinės teisės nuostatos

8. Reikšmingos nacionalinės teisės nuostatos įtvirtintos 2013 m. rugpjūčio 28 d. paskelbtos redakcijos *Gesetz zum Schutz vor gefährlichen Stoffen* (Įstatymas dėl apsaugos nuo pavojingų medžiagų, toliau – *ChemG*) (*BGBI. I*, p. 3498, 3991) ir 1966 m. kovo 14 d. *Hamburgischen Gesetz zum Schutz der öffentlichen Sicherheit und Ordnung* (Hamburgo įstatyme dėl visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos, toliau – *SOG*) (*HmbGVBl.*, p. 77).

9. *ChemG* 21, 23 ir 27b straipsniai suformuluoti taip:

„21 straipsnis. Stebėseną

1. Kompetentingos federalinės žemės valdžios institucijos privalo stebėti šio įstatymo ir remiantis šiuo įstatymu priimtų teisės aktų įgyvendinimą, jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip.
2. 1 dalis taip pat taikoma EB ar ES reglamentams, susijusiems su šiame įstatyme reglamentuojamomis sritimis, jei už jų įgyvendinimo stebėseną atsakingos valstybės narės.

<...>

„23 straipsnis. Administraciniai potvarkiai

1. Kompetentinga federalinės žemės valdžios institucija konkrečiu atveju gali išleisti potvarkius siekdama pašalinti nustatytus šio įstatymo arba remiantis šiuo įstatymu priimtų teisės aktų arba 21 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje nurodytų EB ar ES reglamentų pažeidimus ar jų išvengti.
<...>

27b straipsnis. Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 pažeidimai

1. Laisvės atėmimas iki dvejų metų arba bauda gali būti skiriami asmenims, kurie pažeidžia 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) <...>,

1) gamindami ar tiekdami rinkai chemines medžiagas – atskiras ir esančias preparatų ar gaminių sudėtyje – ne pagal 5 straipsnio nuostatas

<...>“

10. Byloje taikomos 2005 m. birželio 16 d. SOG redakcijos (*HmbGVBI*, p. 233) 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„3 straipsnis. Uždaviniai

1. Valdžios institucijos pagal įgaliojimus ir vadovaudamosi tarnybine diskrecija imasi konkrečiu atveju plačiau visuomenei arba atskiriems individams apsaugoti reikiamų priemonių, kad būtų išvengta gresiančio pavojaus visuomenės saugumui arba viešajai tvarkai ar būtų pašalinti visuomenės saugumą ar viešąją tvarką trikdantys veiksniai (priemonės grėsmei išvengti).

<...>“

II – Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudicinis klausimas

11. Pareiškėjas J. Pinckernelle prekiauja cheminėmis medžiagomis. Jis prašo panaikinti 2009 m. birželio 29 d. Hamburgo miesto sprendimą (toliau – sprendimas), kuriuo jam neleista į trečiąją šalį, šiuo atveju – Rusiją, eksportuoti 19,4 tonos nikotino sulfato siuntos (toliau – siunta), kurią jis buvo importavęs į Europos Sąjungą iš Kinijos po 2008 m. gruodžio 1 d. Rusijoje nikotino sulfatas naudojamas kaip dezinfekcijos priemonė pramonėje ir gyvūnų laikymo patalpose³. Tačiau ES jis negali būti naudojamas šiuo tikslu ir jam taikomi griežti apribojimai⁴.

12. Prieš tai Hamburgo upių policija ir Hamburgo miesto ekonomikos ir darbų departamentas vykdė baudžiamąjį tyrimą ir konfiskavo siuntą. Ji buvo ir tebėra saugoma sandėlyje Hamburge. 2009 m. vasario 23 d. ir gegužės 18 d. nutartimis Hamburgo miestas nurodė, kad siunta negali būti išvežta iš sandėlio⁵. 2009 m. gegužės 18 d. nutartyje priduriama, kad siunta galėtų būti išvežta iš sandėlio tik Hamburgo miestui išdavus išankstinį leidimą⁶.

13. Prieš importuodamas siuntą J. Pinckernelle jos neįregistravo pagal REACH reglamento 28 arba 6 straipsnį. Hamburgo miesto sprendime konstatuojama, kad nikotino sulfatas Hamburge laikomas neteisėtai: eksportas į trečiąją šalį neįteisintų jo statuso, priešingai, būtų sutrikdytas visuomenės saugumas ir viešoji tvarka.

14. J. Pinckernelle apskundė sprendimą *Verwaltungsgericht* (Administracinis teismas), bet skundas buvo atmestas. Pagal J. Pinckernelle apeliacinį skundą 2014 m. vasario 25 d. sprendimu *Oberverwaltungsgericht* (Vyresnysis administracinis teismas) panaikino *Verwaltungsgericht* sprendimą. Panaikinęs sprendimą, jis nurodė Hamburgo miestui leisti eksportuoti siuntą. *Oberverwaltungsgericht* paaiškino, kad planuojamas importuotos cheminės medžiagos eksportas pažeidžiant REACH reglamento 5 straipsnį nebuvo naujas REACH reglamento 5 straipsnio, siejamo su 3 straipsnio 12 punktu, pažeidimas, jeigu, kaip šioje byloje, cheminė medžiaga nebuvo tiekama Europos rinkai dėl prekybos ja draudimo.

15. Hamburgo miestas siekė apskusti tą sprendimą kasacine tvarka ir kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį nacionalinį teismą.

3 — Remiantis Komisijos rašytinėmis pastabomis.

4 — Ten pat. Komisija, be kita ko, nurodo 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL L 167, 2012, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 154, 2016 6 11, p. 27).

5 — Remiantis Komisijos rašytinėmis pastabomis.

6 — Ten pat.

16. Vis dėlto, neatsižvelgiant į administracinį procesą, kuriam vykstant priimta nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, Vokietijoje vyko baudžiamasis procesas ir J. Pinckernelle buvo nuteistas kalėti 18 mėnesių, atidedant bausmę bandomajam 3 metų laikotarpiui ir nustatant reikalavimą sumokėti 340 000 EUR už neteisėtą prekybos cheminėmis medžiagomis veiklą (toliau – baudžiamasis procesas)⁷. Jį pradėjo ne Hamburgo miestas, o už baudžiamąjį persekiojimą atsakinga institucija⁸.

17. *Bundesverwaltungsgericht* (Vyriausiasis Federalinis Administracinis Teismas) pateikė šį prejudicinį klausimą:

„Ar REACH reglamento 5 straipsnį reikia aiškinti taip, kad laikantis REACH reglamento 6, 7, 21, 23 straipsnių cheminės medžiagos gali būti eksportuojamos iš Europos Sąjungos tik tuomet, jeigu jos buvo įregistruotos pagal atitinkamas REACH reglamento II antraštinės dalies nuostatas, kai to reikalaujama?“

18. Rašytines pastabas Teisingumo Teismui pateikė Hamburgo miestas, Vokietijos ir Italijos vyriausybės ir Europos Komisija. 2016 m. rugsėjo 28 d. posėdyje kalbėjo visos šios šalys, išskyrus Italijos vyriausybę, ir J. Pinckernelle atstovas.

III – Analizė

A – Įžanga

19. Nikotino sulfatas yra degus produktas, kuris gali būti toksiškas žmonėms, jeigu jo įkvepiama, patenka ant odos arba kitaip absorbuojama. Jis taip pat gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį vandens aplinkai, nes yra toksiškas jūrų augalijai ir gyvūnijai ir gali padaryti žalos bioįvairovei.⁹

20. REACH reglamento tikslas – užtikrinti saugų su cheminėmis medžiagomis susijusios rizikos valdymą visoje tiekimo grandinėje¹⁰ nuo cheminių medžiagų gamybos ir importo iki pat produktų, įskaitant chemines medžiagas, vartotojų ir tam tikrais atvejais iki cheminių medžiagų utilizavimo. Taigi jo taikymo sritis yra plati¹¹. Bet ar jis taikomas *ratione materiae* eksportuojamoms prekėms, kurios pagamintos ne Europos Sąjungoje, tačiau importuojant neįregistruotos ECHA, nors turėjo būti registruojamos? Tai iš esmės klausimas, kurį Teisingumo Teismo prašoma išnagrinėti šioje byloje.

21. Prieš pradėdant nagrinėti *Bundesverwaltungsgericht* (Vyriausiasis Federalinis Administracinis Teismas) pateiktą klausimą svarbu pažymėti, kad jis suformuluotas labai konkrečiai.

22. Kaip posėdyje pažymėjo Komisija, Teisingumo Teismo prašoma išnagrinėti keblų klausimą, ar importuojant neįregistruotų cheminių medžiagų eksportas iš ES į trečiąją šalį yra REACH reglamento 5 straipsnio pažeidimas, kuris yra savarankiškas ir atskiras nuo REACH reglamento 5 straipsnio nesilaikymo importuojant. Atsižvelgiant į tai, mano analizėje pagrindinis dėmesys bus skirtas šiam klausimui.

23. Kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių pastabų, tradiciškai atliekamas teisės aktų aiškinimas yra būtinas norint išspręsti šalių ginčą šioje byloje ir konkrečiai nustatyti REACH reglamento 5 straipsnyje pateiktos sąvokos „tiekti rinkai“ prasmę.

7 — Posėdyje J. Pinckernelle atstovas pažymėjo, kad baudžiamasis procesas baigėsi 2012 m. sausio mėn.

8 — Remiantis Hamburgo miesto žodinėmis pastabomis.

9 — Žr. REACH reglamento III priedą, taip pat <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.000.551>

10 — L. Bergkamp ir M. Penman „Introduction“, L. Bergkamp (red.) *The European Union Reach Regulation for Chemicals: Law and Practice*, Oxford University Press, 2013, p. 1 ir 2.

11 — Ten pat.

24. Ar žodžiai „tiekti rinkai“ 5 straipsnyje reiškia, kad kalbama tik apie chemines medžiagas, tiekiamas ES vidaus rinkai¹² neaprepiant cheminių medžiagų, kurios nebuvo įregistruotos importuojant į ES, bet kurias prekiautojas nori eksportuoti, kaip tvirtina J. Pinckernelle ir Komisija, ar kad 5 straipsnis, kaip tvirtina Hamburgo miestas ir Vokietijos ir Italijos vyriausybės, taikomas, kai cheminės medžiagos teikiamos pasaulio rinkoms, t. y. aprėpiamos importuojant neįregistruotas chemines medžiagas, kurias ketinama eksportuoti į trečiąsias šalis?

25. Padariau išvadą, jog, remiantis Teisingumo Teisme nusistovėjusiais aiškinimo metodais, REACH reglamento 5 straipsnyje pateiktą sąvoką „tiekti rinkai“ reikia aiškinti taip, kad ji susijusi su ES vidaus rinka. Motyvus pateiksiu šios išvados III B dalyje.

26. Vis dėlto posėdyje kilo abejonių dėl veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios sankcijos, skirtos už (neteisėtą) siuntos importą, aprėpties, neatsižvelgiant į Vokietijai tenkančias taisomąsias pareigas pagal REACH reglamento 126 straipsnį. J. Pinckernelle atstovas tvirtino, kad siuntos neįregistravimas buvo nagrinėjamas baudžiamajame procese (kuriame buvo skirta bausmė už REACH reglamento 5 straipsnio pažeidimą), o Hamburgo miesto atstovo teigimu, baudžiamasis procesas su siunta nebuvo susijęs. Kaip tvirtina Hamburgo miestas, baudžiamasis procesas buvo labiau susijęs su melagingais J. Pinckernelle pareiškimais dėl kitų cheminių medžiagų ir bandymu parduoti Europoje uždraustas chemines medžiagas netikrais pavadinimais. Tokiu atveju REACH reglamento pažeidimas, padarytas J. Pinckernelle importavus siuntą į ES, galbūt iki šiol liko nepastebėtas.

27. Iš šių pamąstymų ir Vokietijos vyriausybės ir Hamburgo miesto pateiktų argumentų dėl būtinybės REACH reglamento 5 straipsnį aiškinti taip, kad būtų išvengta jo įgyvendinimo spragų, matyti, jog REACH reglamento 5 straipsnio ir jo taikymo eksportuojamoms prekėms, kurios importuojant buvo neįregistruotos, srities neįmanoma aiškinti neatsižvelgiant į valstybės narės taisomąsias pareigas pagal REACH reglamento 126 straipsnį. Tai yra privaloma.

28. Be to, šios išvados III C dalyje pateiksiu pastabų dėl konteksto, į kurią atsižvelgiant būtina aiškinti mano atsakymą į prejudicinį klausimą¹³.

29. Galiausiai posėdyje vyko diskusija, ar pateikus teigiamą atsakymą į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių nacionalinio teismo suformuluotą klausimą būtų pažeistas *ne bis in idem* principas, kuris pagal ES teisę saugomas Europos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsniu. Atsižvelgiant į tai, kad nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *ne bis in idem* principas nenurodomas¹⁴, ir į neišspręstą faktinį klausimą dėl baudžiamojo ir administracinio procesų santykio šioje byloje, ši klausimą turėtų spręsti *Bundesverwaltungsgericht* (Vyriausiasis Federalinis Administracinis Teismas), turintis teisę pateikti kitą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį¹⁵.

12 — Neatsižvelgiant į tai, kad REACH reglamentas taikomas Islandijai, Lichtenšteiniui ir Norvegijai. Žr. Europos ekonominės erdvės susitarimo II priedo II dalį (OL L 1, 1994, p. 3). Be to, kai REACH reglamente vartojama sąvoka „Europos bendrija“, ji vartojama ir šioje išvadoje.

13 — 2009 m. spalio 27 d. Sprendimas *ČEZ* (C-115/08, EU:C:2009:660, 81 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

14 — Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija ne tik turi leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvados byloje *Banif Plus Bank*, C-312/14, EU:C:2015:621, 20 ir 21 punktus.

15 — Teisingumo Teismas apsvartė įvairias baudžiamąsias ir administracines sankcijas, susijusias su ES teisės įgyvendinimu, ir *ne bis in idem* principą pagal Chartijos 50 straipsnį 2013 m. vasario 26 d. Sprendime *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105).

B – REACH reglamento 5 straipsnio aiškinimas

1. Metodas

30. Kaip pažymėjo vienas komentatorius¹⁶, REACH reglamente pateikta ne viena reguliavimo programa, o jų rinkinys, įtrauktas į vieną priemonę. Aštuonios iš jų antraštinių dalių apibūdina materialinės teisės esmę. I antraštinė dalis skirta bendriesiems klausimams. II antraštinė dalis susijusi su cheminių medžiagų registravimu. III antraštinėje dalyje reglamentuojamas dalijimasis duomenimis ir nereikalingų bandymų vengimas. IV antraštinė dalis susijusi su informacija tiekimo grandinėje. V antraštinėje dalyje nustatytos taisyklės dėl tolesnių naudotojų, VI antraštinė dalis skirta įvertinimui, VII – autorizacijai, o VIII – apribojimams.

31. Iš pat pradžių reikėtų pažymėti, kad žodžiai „tiekti rinkai“ arba įvairių laikų žodžio „tiekti“ formos kartu su žodžiu „rinkai“ vartojami ne tik REACH reglamento 5 straipsnyje II antraštinėje dalyje. Jie vartojami ir I antraštinės dalies 1 skyriaus 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatomas reglamento tikslas ir taikymo sritis. Taip pat jie kartojami IV antraštinėje dalyje dėl informacijos tiekimo grandinėje (31 straipsnio 5 dalyje), VII antraštinėje dalyje dėl autorizacijos (56 straipsnio 1 dalyje ir 58 straipsnio 1 dalies c punkte) ir VIII antraštinėje dalyje dėl apribojimų (67 straipsnio 1 ir 3 dalyse, 68 straipsnio 1 dalyje ir 69 straipsnio 1 ir 4 dalyse).

32. Be to, kaip pažymėta Vokietijos vyriausybės rašytinėse pastabose, REACH reglamentas yra naujas, nes juo ES sukuriama išsami cheminių medžiagų reglamentavimo sistema ir jį valdo visos Europos institucija, t. y. ECHA, įsteigta pagal REACH reglamento X antraštinę dalį.

33. Taigi dėl teisinio saugumo ir nuoseklumo¹⁷ ir atsižvelgdamas į tai, kad Teisingumo Teismas yra pažymėjęs „integruotą“ REACH reglamentu sukurtos sistemos pobūdį¹⁸, atmesčiau požiūrį, pagal kurį žodžių „tiekti rinkai“ ir jų laiko formų prasmė galėtų skirtis priklausomai nuo REACH reglamento straipsnio ar antraštinės dalies, kurioje jie vartojami. Toks požiūris neatitiktų REACH reglamento 3 straipsnio 12 punkto, kuriame pateikiama sąvokos „tiekimasis rinkai“ apibrėžtis, taikytina visoms antraštinėms dalims, ir nusistovėjusiai Teisingumo Teismo praktikai, kad ES teisės akto, kuriame yra tam tikra nuostata, sandara ar bendroji struktūra lemia tos nuostatos prasmę¹⁹.

34. REACH reglamente taip pat nenurodomi valstybių narių teisės aktai, pagal kuriuos būtų galima nustatyti sąvokos „tiekti rinkai“ prasmę ir taikymo sritį. Todėl ji turėtų būti aiškinama savarankiškai ir vienodai visoje ES,²⁰ remiantis ES teise pripažintais aiškinimo metodais²¹.

16 — L. Bergkamp, *op. cit.*, p. 2.

17 — Šie nuogastavimai išdėstyti Komisijos baltojoje knygoje, kurioje teikiamas REACH reglamento pasiūlymas, KOM/2003/0644 galutinis – COD 2003/0256, pvz., p. 2–5.

18 — 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *FCD ir FMB* (C-106/14, EU:C:2015:576, 32 punktas) ir 2016 m. kovo 17 d. Sprendimas *Canadian Oil Company Sweden ir Rantén* (C-472/14, EU:C:2016:171, 25 punktas).

19 — Pavyzdžiui, 1998 m. kovo 31 d. Sprendimas *Prancūzija ir kt. / Komisija* (C-68/94 ir C-30/95, EU:C:1998:148, 168 punktas).

20 — Pavyzdžiui, 2000 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Yiadom* (C-357/98, EU:C:2000:604, 26 punktas).

21 — Dėl Teisingumo Teismo taikomų aiškinimo metodų žr., pavyzdžiui, K. Lenaerts ir J. Gutiérrez-Fons „To Say What the Law of the ES is: Methods of Interpretation and the European Court of Justice“ (2014) 20, *Columbia Journal of European Law*, p. 3; A. E. Sebastian Martens *Methodenlehre des Unionsrechts* Max Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht, 2013; G. Beck *The Legal Reasoning of the Court of Justice*, Hart Publishing, 2012, pirmiausia 7 skyrių.

2. Prasmė

a) Kalbinės versijos

35. Hamburgo miesto, Vokietijos ir Italijos vyriausybių ir Komisijos rašytinėse pastabose aptariamos įvairios REACH reglamento 5 straipsnio kalbinės versijos atsižvelgiant į sąvokos „tiekti rinkai“ prasmę. Pagrindiniai aspektai yra šie.

36. Remiantis Vokietijos vyriausybės rašytinėmis pastabomis, 5 straipsnyje faktiškai nėra jokio neaiškumo tuo požiūriu, kad REACH reglamento 5 straipsnyje arba iš tikrųjų 3 straipsnio 12 punkte nurodyta sąvoka „tiekti rinkai“ nėra ribojama teritoriniu požiūriu. Vokietijos vyriausybė REACH reglamento 5 straipsnyje vartojamos frazės „tiekti rinkai“ aiškinimui pagrįsti pateikia versijas vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis.

37. Italijos vyriausybė ir Hamburgo miestas tvirtina, jog tai, kad REACH reglamento 5 straipsnyje nėra konkrečių žodžių, kuriais sąvoka „tiekti rinkai“ būtų susieta su „Bendrija“ taip pat, kaip 5 straipsnyje patikslinama sąvoka „gaminti“, reiškia, jog teritorinis ES apribojimas netaikomas „rinkai tiekiamoms“ cheminėms medžiagoms. Hamburgo miestas tvirtina, kad, jeigu prieš žodį „rinkai“ būtų tiesiog pavartotas žodis „vidaus“, REACH reglamento 5 straipsnis būtų apribotas taip, kaip tvirtina J. Pinckernelle ir Komisija, jei ES teisės aktų leidėjas būtų turėjęs ketinimą parengti tokią formuluotę. Ir Hamburgo miestas, ir Italijos vyriausybė teigia, jog REACH reglamento 3 straipsnio 12 punkte nėra priešasčių abejoti šiuo teiginiu.

38. Komisija nurodo, kad yra aštuonios kalbinės versijos, kuriose žodis „Bendrijoje“ REACH reglamento 5 straipsnyje susijęs ir su gamyba, ir su pateikimu rinkai, trys kalbinės versijos, kurios nėra visiškai aiškios, ir dešimt, kuriose, atrodo, teritorinis apribojimas „Bendrijoje“ sietinas tik su gamyba²². Todėl, Komisijos tvirtinimu, vienintelis būdas išvengti aiškinimo, kuris būtų *contra legem* aštuoniose kalbinėse versijose, kuriose žodis „Bendrijoje“ susijęs ir su pateikimu rinkai, ir su gamyba – pritarti jos siūlomam REACH reglamento 5 straipsnio aiškinimui²³.

39. Esant neatitikimų tarp Europos Sąjungos teksto įvairių kalbinių versijų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į bendrą teisinio reglamentavimo sistemos, kurios dalis ji yra, struktūrą ir kontekstą bei nuostatos tikslą²⁴. Be to, Sąjungos teisės nuostatos genezė gali būti reikšminga jos aiškinimui²⁵. REACH reglamento 5 straipsnyje įtvirtintą sąvoką „tiekti rinkai“ aiškinsiu vadovaudamasis būtent šiais principais.

22 — Savo rašytinėse pastabose Komisija konstatuoja, kad versijas ispanų, lietuvių ir vokiečių kalbomis galima aiškinti dvejopai. Iš versijų bulgarų, estų, suomių, graikų, italų, nyderlandų, lenkų ir portugalų kalbomis, kaip ir prancūzų ir anglų kalbomis, susidaro įspūdis, kad žodis „Bendrijoje“ susijęs tik su gamyba. Versijos danų, latvių, vengrų, rumunų, slovakų, švedų, slovėnų ir čekų kalbomis yra aiškios: jose žodis „Bendrijoje“ susijęs ir su gamyba, ir su pateikimu rinkai.

23 — Visos kalbinės versijos yra vienodai svarbios ir jų svarbos nelemia tam tikrą kalbą vartojančios valstybės narės dydis. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimas *EMU Tabac ir kt.* (C-296/95, EU:C:1998:152, 36 punktas).

24 — 2014 m. rugsėjo 18 d. Sprendimas *Vueling Airlines* (C-487/12, EU:C:2014:2232, 31 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Taip pat žr. 2016 m. birželio 22 d. Sprendimą *Thomas Philipps* (C-419/15, EU:C:2016:468, 18 punktas ir jame nurodyta teismo praktika) ir 2016 m. vasario 4 d. Sprendimą *Hassan*, C-163/15, EU:C:2016:71, 19 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

25 — 2016 m. spalio 27 d. Sprendimas *Komisija / Vokietija* (C-220/15, EU:C:2016:815, 39 punktas).

b) Bendroji sistema ir kontekstas

40. Kontekstas aiškinant ES priemones susijęs su daugeliu įvairių aspektų. Jis apima palyginimą su ankstesniais teisės aktais, galiojusiais iki nagrinėjamos priemonės, kurie ta priemone buvo panaikinti²⁶. Jis apima ES teisės aktus, iš esmės susijusius su nagrinėjama priemone²⁷. Jis taip pat susijęs su nagrinėjamos nuostatos kontekstu atsižvelgiant į kitas ES teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, nuostatas ir bendrąją sandarą.

41. Kalbant apie pirmąjį iš šių aspektų, tai, kad dviejose priemonėse, kurios galiojo prieš REACH reglamentą ir kurios buvo juo panaikintos, buvo nuostatų, kuriomis buvo nustatytas aiškus teritorinis ES vidaus rinkos apribojimas, o pačiame REACH reglamente – ne, neatrodo reikšmingas²⁸. Kalbant apie antrąjį aspektą, mano nuomone, tai, ar REACH reglamentas laikytinas viena iš priemonių, kurioms taikomas 2016 m. Komisijos pranešimas „Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“²⁹, ir tame dokumente esantis teiginys, jog ES teisės aktų derinimo tikslais laikytina, kad gaminyms pateikiamas rinkai tada, kai jis pirmą kartą pradamas tiekti Sąjungos rinkai³⁰, nieko nelemia.

42. Mano nuomone, abu šie aspektai suponuoja nuginčijamąją prezumpciją, kad ES teisės aktai, kuriais aiškiai reglamentuojamas kokio nors gaminio pateikimas „vidaus rinkai“, reiškia tą patį kaip ir tuo atveju, kai tame pačiame teisės akte minimas pateikimas „rinkai“. Ši prezumpcija nuginčijama taikant ES priemonių aiškinimo taisykles taip, kad, pavyzdžiui, nedviprasmiška nuoroda į tam tikrą geografinę rinką, ne vidaus rinką, būtų paprastai aiškinama pagal jos įprastą prasmę³¹.

43. Vis dėlto REACH reglamento 5 straipsnyje tokių žodžių nėra, o REACH reglamento nuostatų, kuriomis, atrodo, ketinama reglamentuoti tik ES vidaus rinkai pateikiamas chemines medžiagas, yra gerokai daugiau nei nuorodų į ES teisės aktų leidėjo ketinimą reglamentuoti trečiųjų šalių rinkoms pateikiamas chemines medžiagas.

44. Pavyzdžiui, 2 konstatuojamojoje dalyje kalbama apie veiksmingą cheminių medžiagų *vidaus rinkos* veikimą (išskirta mano) kaip REACH reglamento tikslą³², o 1 straipsnyje „Tikslas ir taikymo sritis“ toliau numatoma, kad vienas iš REACH reglamento tikslų yra „laisvas cheminių medžiagų judėjimas vidaus rinkoje“. Akivaizdu, kad konstatuojamosiose dalyse ir I antraštinėje dalyje „Bendrieji klausimai“ neįvardijamas tikslas, susijęs su trečiųjų šalių rinkoms pateikiamų cheminių medžiagų reglamentavimu.

26 — Pavyzdžiui, generalinio advokato Saugmandsgaard Ōe išvada byloje *Carrefour Hypermarchés* (C-562/15, ES:C:2016 781, 23) (nagrinėjama).

27 — Išsamiau žr. G. Beck, *op. cit.*, 21 išnaša, p. 193. Žr., pavyzdžiui, 1998 m. liepos 16 d. Sprendimo *Gut Springenheide ir Tusky / Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt* (C-210/96, EU:C:1998:369, 28–30 punktai) ir 2001 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas *Bacardi* (C-253/99, EU:C:2001:490, 50 punktas).

28 — Žr. 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyvos 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo (OL L 262, 1976, p. 201; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 3 t., p. 317) 1 straipsnio 1 dalį ir 1 straipsnio 2 dalies b punktą ir 1991 m. kovo 5 d. Komisijos direktyvos 91/155/EEB, apibrėžiančios ir nustatančios išsamias nuostatas dėl specifinės informacijos, susijusios su pavojingais preparatais, sistemos įgyvendinant Direktyvos 88/379/EEB 10 straipsnį (OL L 76, 1991, p. 35; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 10 t., p. 233), 1 straipsnio 1 dalį.

29 — OL C 272, 2016, p. 1 (toliau – Mėlynasis vadovas). Iš ECHA gairių dėl REACH reglamento 5 straipsnio negalima daryti išvados, kad 5 straipsnis taikomas eksportuojamoms prekėms, kurios nebuvo įregistruotos importuojant. Tačiau bet kuriuo atveju reikėtų pažymėti, kad ECHA gairės nėra teisiškai privalomos. Žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimą *FCD ir FMB* (C-106/14; EU:C:2015:576, 28 ir 29 punktai) ir generalinio advokato P. Mengozzi išvadą byloje *Polynt / ECHA ir Hitachi Chemical Europe ir Polynt / ECHA* (C-323/15 P ir C-324/15 P, EU:C:2016:727).

30 — Mėlynasis vadovas, *ibid.*, p. 18.

31 — Dėl tiesioginės prasmės, tikslo ir konteksto žr. 2016 m. spalio 27 d. Sprendimą *Komisija / Vokietija* (C-220/15, EU:C:2016:815, 37–39 punktai). Žr. generalinio advokato M. Bobek išvadą byloje *Komisija / Vokietija* (C-220/15, EU:C:2016:534, pirmiausia jos 38 punktas). Jeigu tiesioginė nuostatos prasmė būtų beprasmiška, ją reikia aiškinti atsižvelgiant į kontekstą. Žr. generalinio advokato M. Bobek išvadą byloje *European Federation for Cosmetic Ingredients* (C-592/14, EU:C:2016:179, 37 punktą) ir joje nurodytą teismo praktiką.

32 — Preambulės konstatuojamosios dalys atlieka dvejopą vaidmenį aiškinant reikšmingas nuostatas ir nustatant nagrinėjamų priemonių tikslą. Žr. G. Beck, *op. cit.*, p. 191.

45. Kaip jau minėta, neatsižvelgiant į 5 straipsnį, yra kitų REACH reglamento nuostatų, kuriose kalbama apie „rinkai tiekiamas“, o ne „vidaus rinkai“ tiekiamas medžiagas³³, todėl pripažįstu, kad dėl tokio formuluočių nenuoseklumo kyla nepatogumų. Taip pat pripažįstu, kad aiškios nuorodos į vidaus rinką nėra ir sąvokos „tiekimas rinkai“ apibrėžtyje 3 straipsnio 12 punkte. Tačiau laikantis bendrojo požiūrio į REACH reglamentą matyti, kad, kai vartojami žodžiai „tiekti rinkai“ arba jų laiko formos, dėl konteksto ši sąvoka paprastai sukonkretinama ir reiškia „vidaus“ rinką, todėl jos taikymo sritis *ratione materiae* neapima importuojant neįregistruotų cheminių medžiagų eksporto.

46. Konkrečiau kalbant, visame REACH reglamento tekste dėl žodžio „rinkai“ artumo kitai nuostatai sąvokos prasmė dažnai ribojama ir jis reiškia Sąjungos vidaus rinką³⁴. Kitais atvejais žodžio „rinkai“ ryšys su REACH reglamento straipsniu kitoje antraštinėje dalyje duoda tokį pat rezultatą.

47. Iš tikrųjų taip pat yra ir 3 straipsnio 12 punkte, kurio antrame sakinyje nustatyta, kad importas „laikomas tiekimu rinkai“. Mat 3 straipsnio 10 punkte „importas“ apibrėžtas kaip „fizinis cheminės medžiagos įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją“.

48. II antraštinėje dalyje dėl autorizacijos 56 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad gamintojas, importuotojas ar tolesnis naudotojas nepatiekia „rinkai“ cheminės medžiagos. Tačiau prieš tai yra 55 straipsnis, kuriame įtvirtintas VII antraštinės dalies tikslas – užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą.

49. Pagal 56 straipsnio 1 dalies e punktą, taip pat VII antraštinėje dalyje leidžiama cheminę medžiagą „tiekti rinkai“, jeigu autorizacija buvo suteikta artimiausiam tolesniam naudotojui. Tačiau sąvokos „tolesnis naudotojas“ apibrėžtyje 3 straipsnio 13 punkte kalbama apie „Bendrijoje įsisteigusius“ fizinius arba juridinius asmenis.

50. VIII antraštinėje dalyje, nustatančioje apribojimus, yra 68 straipsnis „Naujų apribojimų įvedimas ir esamų apribojimų keitimas“. Jame kalbama apie nepriimtina riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, be kita ko, susijusią su „tiekimu rinkai“, bet toliau iš karto pažymimas poreikis spręsti šią problemą „visos Bendrijos mastu“³⁵.

51. Taip pat reikėtų paminėti IV antraštinėje dalyje dėl informacijos tiekimo grandinėje esančio 31 straipsnio 5 dalį. Ja suponuojama, jog „tiekimas rinkai“ reiškia ES vidaus rinką, atsižvelgiant į tai, kad toje straipsnio dalyje minimas saugos duomenų lapas teikiamas oficialiąja valstybės narės kalba (nebent suinteresuotojoje valstybėje narėje būtų numatyta kitaip).

52. Galiausiai svarbiausia tai, jog patį 5 straipsnį reikia aiškinti taip, kad, tinkamai atsižvelgiant į 6 straipsnį, jame kalbama apie „vidaus“ rinką. 5 straipsnį būtina aiškinti atsižvelgiant į 6 straipsnį, nes 5 straipsnio pirmoje eilutėje nustatyta, kad laikomasi, be kita ko, 6 straipsnio. Be to, 5 straipsnyje nustatyta, kad registracija turi vykti pagal atitinkamas II antraštinės dalies nuostatas, kai to reikalaujama. REACH reglamento 6 straipsnyje, nustatančiame cheminių medžiagų – atskirų ar esančių preparatų sudėtyje – registraciją, įtvirtinta nuostata, kuri atrodo svarbi vertinant šioje byloje nagrinėjamos siuntos registraciją³⁶.

33 — Žr. šios išvados 31 punktą.

34 — Dėl scheminio dėstymo naudojimo siekiant nustatyti nuostatos prasmę žr. 2005 m. gegužės 10 d. generalinės advokatės C. Stix-Hackl išvadą byloje *Transport Maatschappij Traffic* (C-247/04, EU:C:2005:277, 20–25 punktai).

35 — Taigi nuoroda į „tiekimą rinkai“ REACH reglamento 69 straipsnio 1 ir 4 dalyse, kuriomis reglamentuojamas Komisijos pasiūlymų rengimas kilus rizikai žmonių sveikatai ar aplinkai, taip pat reikia vertinti kaip susijusias tik su pasiūlymais dėl atsako visos Bendrijos mastu.

36 — Iš bylos medžiagos negalima daryti išvados, kad siunta yra straipsnyje numatyta cheminė medžiaga, reglamentuojama 7 straipsnyje. Apskritai žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimą *FCD ir FMB* (C-106/14, EU:C:2015:576).

53. Vis dėlto 6 straipsnyje kalbama apie gamintojo ar importuotojo pareigas, o eksportuotojai neminimi. Tai, ko gero, nestebina, nes sąvokos „registruotojas“ apibrėžtyje 3 straipsnio 7 punkte taip pat nėra minimi eksportuotojai ir nustatyta, kad registruotojas – tai „cheminės medžiagos gamintojas ar importuotojas arba gaminio gamintojas ar importuotojas, pateikiantis dokumentus registruoti cheminę medžiagą“.

54. Iš tikrųjų REACH reglamente itin daug dėmesio skiriama importuotojų ir gamintojų veiklai ir reglamente jie minimi daugiau nei 40 kartų³⁷. REACH reglamento 1 straipsnio 3 dalyje dėl tikslo ir taikymo srities nustatyta: „Reglamentas grindžiamas principu, pagal kurį gamintojams, importuotojams ir tolesniems naudotojams tenka atsakomybė užtikrinti, kad jų gaminamos, tiekiamos rinkai ar naudojamos cheminės medžiagos neturėtų neigiamo poveikio žmonių sveikatai arba aplinkai. Šio reglamento nuostatos grindžiamos atsargumo principu.“ Tačiau 1 straipsnio 3 dalyje jokių pareigų eksportuotojams nenustatyta.

55. Visame REACH reglamente palyginti nedaug minima eksportuotojų veikla ir tomis nuostatomis nepatvirtinamas teiginys, jog cheminių medžiagų, neįregistruotų jas importuojant į ES, eksportas į trečiąsias šalis yra naujas ir savarankiškas 5 straipsnio pažeidimas.

56. 7 konstatuojamoji dalis susijusi su cheminių medžiagų gamyba ir joje nustatomas tikslas išsaugoti vidaus rinkos vientisumą. Taigi 7 konstatuojamosios dalies pabaigoje („net jei [tos cheminės medžiagos] eksportuojamos“) įtvirtintas tikslas – neleisti vidaus rinkoje įsisteigusiems gamintojams nepatekti į REACH reglamento taikymo sritį *ratione materiae* argumentuojant tuo, kad tokiuose procesuose naudojamos cheminės medžiagos skirtos eksportuoti. Šią išvadą darau todėl, kad sąvoka „gamintojas“ REACH reglamento 3 straipsnio 9 punkte apibrėžta kaip „Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris Bendrijoje gamina cheminę medžiagą“.

57. Be to, REACH reglamente yra *lex specialis* dėl cheminių medžiagų, kurios registruojamos ES, eksportuojamos ir vėliau reimportuojamos. I antraštinėje dalyje esančio 2 straipsnio 7 dalies c punkte nustatytos registracijos pagal II antraštinę dalį, tolesnių naudotojų pareigų pagal V antraštinę dalį ir vertinimo pagal VI antraštinę dalį išimtys, kai eksportą vykdo tiekimo grandinės dalyvis, o atgal į ES reimportuoja tas pats arba kitas tiekimo grandinės dalyvis. Ši išimtis taikoma, jeigu toks dalyvis įrodo, kad: i) reimportuojama cheminė medžiaga yra identiška eksportuotajai; ii) jam buvo pateikta informacija apie eksportuojamą cheminę medžiagą pagal REACH reglamento 31 arba 32 straipsnius³⁸.

58. Taigi REACH reglamento 2 straipsnio 7 dalies c punktas padeda nustatyti taikymo sritį *ratione materiae* eksportuojant tik tas chemines medžiagas, kurios bus reimportuojamos. Tokią pačią išvadą galima daryti remiantis REACH reglamento 2 straipsnio 1 dalies b punktu, pagal kurį reglamentas netaikomas cheminėms medžiagoms, kurioms privaloma muitinės kontrolė, jeigu jas, be kita ko, ketinama reeksportuoti arba vežti tranzitu³⁹, taip pat remiantis tuo, kad atskirame ES reglamente, t. y. 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo⁴⁰, nustatytos konkrečios ES uždraustų ar griežtai ribojamų cheminių medžiagų eksporto taisyklės ir procedūros⁴¹.

37 — Išsamiai reglamentuojami ir tolesni naudotojai, bet daugiausia V antraštinėje dalyje.

38 — 31 straipsnis susijęs su saugos duomenų lapų reikalavimais, o 32 straipsnis – su pareiga perduoti tolesniems tiekimo grandinės dalyviams informaciją apie chemines medžiagas arba preparatų sudėtyje esančias chemines medžiagas, kurioms saugos duomenų lapas neprivalomas.

39 — Taip pat žr. 10 konstatuojamąją dalį. Manau, jog šis aiškinimas patvirtinamas REACH reglamento XVII priedu su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 552/2009, kiek juo draudžiama pagal REACH reglamentą taikyti Direktyva 76/769 nustatytus apribojimus.

40 — OL L 201, 2012, p. 60.

41 — Žr. 2012 m. kovo 9 d. Komisijos dokumentą CA/20/2012 dėl 10-ojo REACH ir CLP kompetentingų institucijų (CARACAL) grupės posėdžio, p. 2.

59. Viename komentare pažymima: kadangi „REACH reglamentas netaikomas cheminių medžiagų naudojimui ne Europos Sąjungoje, būtų logiška šią sąvoką aiškinti taip, kad būtų apimti tik Europos Sąjungoje esantys naudotojai. Be to, patiekus rinkai taikytini reikalavimai turėtų būti aiškinami taip, kad jie taikomi tik tiekiant ES rinkai, o ne ES rinkose negalioja.“⁴² Darytina išvada, kad šis teiginys patvirtinamas ir REACH reglamento 5 straipsnio sistemiška analize.

c) *Genezė*

60. Teisingumo Teismui pateikta labai nedaug su REACH reglamentu susijusių nuorodų į *travaux préparatoire*, iš kurių būtų galima matyti ES teisės aktų leidėjo ketinimą, kad REACH reglamento 5 straipsnyje nustatyti registracijos reikalavimai apimtų importuojant neįregistruotas eksportuojamas prekes⁴³. Atsižvelgdama į tai Vokietijos vyriausybė pasiūlė pakeisti 64 straipsnio 1 dalies projektą dėl cheminių medžiagų draudimo ir ribojimo, kad būtų kalbama apie „tiekimą“ (angl. *supplying or making available*) rinkai. Tačiau šis pasiūlymas, atrodo, susijęs tik su Komisijos pasiūlymu dėl draudimų ir apribojimų. Be to, atrodo, visų pirma siekiama užtikrinti, kad draudimo ir apribojimo taisyklės būtų taikomos visais atvejais, kai cheminė medžiaga pateikiama rinkai, o ne tik pirmą kartą ir ne eksportuojant. Pripažįstu, kad tame pačiame dokumente Vokietijos vyriausybei priskiriama nuomonė, jog sąvokos „pateikimas rinkai“ apibrėžtis apima „cheminės medžiagos tiekimą trečiajai šaliai kitoje šalyje (*eksportas*)“ (išskirta originale). Tačiau taip pat priduriama, kad „jeigu šiuo klausimu nesutariama, jį gali reikėti patikslinti“.⁴⁴

61. Atlikus patikslinimą ir pasibaigus teisėkūros procedūrai, paaiškėjo ir Komisija paaiškino, kodėl mano, kad REACH reglamento 3 straipsnio 12 punkte vartojama sąvoka „tiekimas rinkai“ susijusi su cheminių medžiagų ES rinka⁴⁵. Vokietijos vyriausybė šiam požiūriui nepritarė⁴⁶.

62. Taigi vien šios medžiagos nepakanka, kad būtų konstatuotas ES teisės aktų leidėjo ketinimas į sąvoką „tiekti rinkai“ REACH reglamento 5 straipsnyje⁴⁷ įtraukti trečiųjų šalių rinkas, ir tokios išvados taip pat negalima daryti remiantis Komisijos pasiūlymo tekstu.

42 — L. Bergkamp ir K. Herbatschek „Key concepts and Scope“, L. Bergkamp (red.), *op. cit.*, p. 40 ir p. 73.

43 — Nuostatos genezės svarbą ją aiškinant Teisingumo Teismas neseniai pažymėjo 2016 m. spalio 27 d. Sprendime *Komisija / Vokietija* (C-220/15, EU:C:2016:815; 39 punktas).

44 — Tarybos darbo dokumentas 168/05, cheminių medžiagų *ad hoc* darbo grupė, 2005 m. gegužės 30 d., p. 3.

45 — Dėl Komisijos pozicijos žr. 2012 m. kovo 9 d. dokumentą CA/20/2012 dėl 10-ojo REACH kompetentingų institucijų (CARACAL) grupės posėdžio 2012 m. kovo 21–23 d.

46 — Paskesni veiksmai po 10-ojo CARACAL grupės posėdžio. Vokietijos vyriausybės pastaba dėl dokumento CA/20/2012 „Clarification on the concept of placing on the market“ (Sąvokos „pateikimas rinkai“ patikslinimas).

47 — Komisijos rašytinėse pastabose taip pat teigiama, kad sąvoka „tiekti rinkai“ įtraukta į REACH reglamento 5 straipsnį remiantis Nyderlandų vyriausybės pasiūlymu iš dalies pakeisti tekstą ir nebuvo ketinama į REACH reglamentą įtraukti eksportuojamų prekių, neįregistruotų jas importuojant. Komisija nurodo tokį dokumentą: Europos Sąjungos Tarybos darbo dokumentas 214/05 (cheminių medžiagų *ad hoc* darbo grupė), Briuselis, 2005 m. liepos 11 d..

d) Tikslas

63. Iš tikrųjų neseniai priimtame Sprendime *Canadian Oil Company Sweden ir Rantén* (C-472/14, EU:C:2016:171) Teisingumo Teismas konstatavo, jog „kardinalūs principai“, kuriais grindžiama integruotoji REACH reglamento cheminių medžiagų kontrolės sistema, nustatyti 2003 m. spalio 29 d. Europos Komisijos pasiūlymo dėl reglamento KOM(2003) 644 galutinis įžangoje. Teisingumo Teismas nusprendė:

„Tame pasiūlyme „REACH sistema“ aprašoma kaip apimanti visų pirma registraciją, dėl kurios „pramonės įmonės privalo gauti reikšmingą informaciją apie chemines medžiagas, kurias jos gamina, ir naudoti šią informaciją, kad būtų galima užtikrinti saugų minėtų cheminių medžiagų valdymą“, be to, „vertinimą, kuris leidžia patikrinti, ar pramonės įmonės laikosi savo pareigų“, ir leidimą dėl labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų, kurių „rizika, susijusi su naudojimu, <...> valdoma tinkamai <...>, jei nėra pakaitinių cheminių medžiagų ar technologijų <...>“. Galiausiai „ribojimų procedūra yra apsauga, leidžianti valdyti riziką, kurios tinkamai neapima kitos REACH sistemos nuostatos“.⁴⁸

64. Cheminių medžiagų, skirtų išvežti iš ES muitinės teritorijos jas importavus be registracijos, įtraukimas logiškai nedera su jokio REACH reglamento vertinimo, autorizacijos ir apribojimo po registracijos tikslo siekimu. Taip yra, be kita ko, dėl praktinių sunkumų, kuriuos patirtų ECHA arba bet kuri kita ES ar valstybės narės įstaiga, stebėdama ir valdydama chemines medžiagas, išvežtas iš ES muitinės teritorijos, ir dėl to, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog „pagrindinis“ REACH reglamento tikslas yra stebėti chemines medžiagas – atskiras ar esančias preparatų sudėtyje.⁴⁹

65. Kaip posėdyje pažymėjo Hamburgo miestas, siuntai atsidūrus Rusijoje Hamburgo miestas nebegalės jos tvarkyti. Kitaip tariant, REACH reglamente nėra nuostatų, pagal kurias ES arba valstybių narių valdžios institucijos galėtų ir turėtų teisę valdyti ir stebėti chemines medžiagas, pateiktas trečiųjų šalių rinkoms. Taigi REACH reglamento 5 straipsnio aiškinimas, kuriuo grindžiamas tokios priemonės *effet utile*, būtų netinkamas.⁵⁰

66. Reikėtų pažymėti, kad nagrinėjama byla skiriasi nuo problemos, Teisingumo Teismo neseniai nagrinėtos byloje *European Confederation for Cosmetic Ingredients* (C-592/14; EU:C:2016:703), kurioje kosmetikos ingredientų bandymai su gyvūnais ne ES buvo vertinami kaip patenkantys į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių 18 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo sritį⁵¹. Šis sprendimas buvo priimtas Europos Sąjungos kosmetikos gaminiuose naudojamų ingredientų gamintojams atstovaujantjai prekybos asociacijai pareiškus ieškinį, kuriuo buvo prašoma nustatyti galimą baudžiamųjų sankcijų poveikį asociacijos nariams, jeigu jie teiktų JK rinkai kosmetikos gaminius, kurių sudėtyje yra ne ES su gyvūnais išbandytų ingredientų. Taigi nebuvo keliamas klausimas dėl ES praktinių priemonių trūkumo reglamentuojant ingredientų bandymus su gyvūnais, atsižvelgiant į tai, kad turi būti reglamentuojamas tik importas.

48 — 25 punkte nurodytas 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *FCD ir FMB* (C-106/14, EU:C:2015:576, 32 punktas).

49 — 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *FCD ir FMB* (C-106/14, EU:C:2015:576, 49 punktas). 2014 m. gegužės 13 d. Sprendime *Google Spain ir Google* (C-131/12, EC:C:2014:317, 54 punktas) Teisingumo Teismas nurodė, kad „numatydamas ypač plačią [šioje byloje nagrinėtos] direktyvos teritorinę taikymo sritį Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė išvengti situacijos, kai asmeniui neužtikrinama joje numatyta apsauga arba vengiama jam ją suteikti“. ES teisės aktų aiškinimo taisyklių taikymas rodo, kad negalima daryti tos pačios išvados atsižvelgiant į REACH reglamentą.

50 — Dėl *effet utile* vaidmens aiškinant ES priemones žr. generalinio advokato M. Bobek išvadą byloje *Komisija / Vokietija* (C-220/15, EU:C:2016:534, 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

51 — (OL L 342, 2009, p. 59)

67. Tiesa, REACH reglamento 106 straipsnyje numatomas trečiųjų šalių dalyvavimas ECHA darbe, 107 straipsnyje nurodoma galimybė tarptautinių organizacijų atstovams dalyvauti ECHA darbe kaip stebėtojams, 120 straipsnis skirtas bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, o REACH reglamento 77 straipsnio 2 dalies a punktu ECHA sekretoriatas įpareigojamas palengvinti importuotų cheminių medžiagų registravimą pagal II antraštinę dalį laikantis ES tarptautinės prekybos įsipareigojimų trečiosioms šalims.

68. Taip pat reikėtų paminėti du tarptautinės teisės aktus aplinkosaugos srityje, nurodytus REACH reglamente, t. y. 2002 m. rugsėjo 4 d. Johanesburge vykusiame pasaulio aukščiausio lygio susitikime priimtą įgyvendinimo planą (4 konstatuojamoji dalis) ir 2006 m. vasario 6 d. Dubajuje priimtą Strateginį požiūrį į tarptautinį cheminių medžiagų valdymą (SAICM) (6 konstatuojamoji dalis)⁵².

69. Vis dėlto nė viena iš minėtų REACH reglamento nuostatų ar su tarptautine aplinkos apsauga susijusių dokumentų, kuriais remiamasi šioje byloje⁵³, neįtvirtinamas reikalavimas Europos Sąjungai priimti atsakomybę už chemines medžiagas, eksportuotas iš jos muitinės teritorijos. Peržengus tą ribą, bet kuriuo atveju, bent jau praktiniu požiūriu, ES suvaržoma, kalbant apie tai, ką ji gali padaryti siekdama užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, kaip numatyta REACH reglamento 1 straipsnio 1 dalyje ir 1 ir 3 konstatuojamosiose dalyse⁵⁴.

70. Taigi darytina išvada, kad, jeigu dabartinė REACH reglamento 5 straipsnio redakcija „visiškai nenuosekli ir netinkama tikslams“, kurių siekiama, ES teisės aktų leidėjas turi „imtis veiksmų ir patvirtinti tinkamas priemones“⁵⁵, pirmiausia atsižvelgdamas į sudėtingas pasekmes, kurių galima tikėtis, jeigu REACH reglamento taikymo sritis *ratione materiae* būtų išplėsta ir apimtų neįregistruotą eksportą ir importą⁵⁶.

C – REACH reglamento 126 straipsnis

71. Neginčijama, kad Hamburgo miestas nesiekė gauti teismo sprendimo, kuriuo būtų reikalaujama įregistruoti siuntą pagal REACH reglamento 5 ir 6 straipsnius. Remiantis nutartimi dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagal Vokietijos administracinę teisę gali būti nurodyta atlikti registraciją ir dar 2009 m., kai buvo priimta pirmoji nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą dėl REACH reglamento, vienas iš Teisingumo Teismo generalinių advokatų pažymėjo, kad „cheminių medžiagų registracija kaip tik skirta pagerinti informacijai apie su jomis susijusią riziką“⁵⁷.

52 — Vokietija taip pat pateikė nuorodą į „Darbotvarkę 21“, neprivalomo, savanoriškai įgyvendinamo JT veiksmų plano tvaraus vystymosi srityje, priimto Žemės susitikime (JT aplinkos ir vystymosi konferencijoje) Rio de Žaneire, Brazilijoje, 1992 m., 19 skyriumi. (<http://www.unep.org/Documents.Multilingual/Default.asp?documentid=52>).

53 — Nė vienu iš šių teisės aktų negalima vadovautis aiškinant REACH reglamento 5 straipsnį, be kita ko, todėl, kad nė vienas nėra ES parengtas tarptautinis dokumentas. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimas *HK Danmark* (C-335/11 ir C-337/11, EU:C:2013:222, 37 ir 39 punktai).

54 — Dabar Teisingumo Teismui pateiktas klausimas dėl ekstrateritorinės jurisdikcijos pagal ES teisę. Konkurencijos teisės srityje žr. generalinio advokato N. Wahl išvadą byloje *Intel Corporation Inc / Komisija* (C-413/14 P, EU:C:2016:788). Taip pat žr. generalinio advokato M. Wathelet išvadą byloje *InnoLux / Komisija* (C-231/14 P, EU:C:2015:292).

55 — Žr. 2000 m. kovo 23 d. Sprendimo *Met-Trans ir Sagpol* (C-310/98 ir C-406/98, EU:C:2000:154, 47 punktą). Tas pats pasakytina apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių nacionalinio teismo nuogastavimus dėl REACH reglamento 21 ir 23 straipsnių.

56 — Vokietija ir Hamburgo miestas išreiškė susirūpinimą, jog ES teisės aktuose numatyta nepakankamai apsaugos priemonių, kad į ES nebūtų importuojami ne ES pavojingomis cheminėmis medžiagomis užteršti maisto produktai. Komisija tai ginčija, savo rašytinėse pastabose darydama nuorodą į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 34 t., p. 319), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 853/2004, nustatantį konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL L 139, 2004, p. 55; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 45 t., p. 14), ir 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantį Tarybos direktyvą 91/414/EEB (OL L 70, 2005, p. 1). Tai daugialypė problema, kurią geriausia palikti spręsti ES teisės aktų leidėjui, kaip ir sudėtingą pusiausvyros tarp ES įsipareigojimo išlaikyti aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą ir jos įsipareigojimų Pasaulio prekybos organizacijai išlaikymo klausimą, atsižvelgiant į subtilius su REACH reglamento reikalavimais susijusius nuogastavimus, kurių turi tarptautiniai ES prekybos partneriai PPO techninių kliūčių prekybai komitete. Dėl neseniai vykusių diskusijų žr. E. Korkea-aho „Effects of the ES Chemicals Regulation REACH in a globalized internal market“, *Common Market Law Review* 764 T. 53, 2016.

57 — Generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *S.P.C.M. ir kt.* (C-558/07, EU:C:2009:142, 82 punktą). Taip pat žr. 2009 m. liepos 7 d. Sprendimą *S.P.C.M. ir kt.* (C-558/07, EU:C:2009:430, 52 punktą).

72. Tokia padėtis kelia nerimą todėl, kad, kaip jau minėta, jeigu baudžiamasis procesas nebuvo susijęs su šioje byloje nagrinėjama siunta, už importuojant padarytą REACH reglamento 5 straipsnio pažeidimą, ko gero, dar turi būti skiriama veiksminga, proporcinga ir atgrasomoji priemonė, kaip reikalaujama pagal REACH reglamento 126 straipsnį. Be to, kaip pažymėta Komisijos rašytinėse pastabose, J. Pinckernelle galbūt pažeidė REACH reglamentą kelis atskirus kartus⁵⁸.

73. Atsižvelgiant į aukštą sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, kurio reikalaujama REACH reglamento 1 straipsnio 1 dalį ir 1 ir 3 konstatuojamosiose dalyse, ir aukštą aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimo lygį, numatytą ES politikoje pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnį⁵⁹, pagal REACH reglamento 126 straipsnį valstybės narės privalo užtikrinti, kad dėl REACH reglamento įgyvendinimo skiriamos sankcijos būtų proporcingos pažeidimo sunkumui⁶⁰, neatsižvelgiant į valstybėms narėms numatytą diskreciją imtis priemonių, jeigu jos nėra suderintos⁶¹. Be to, už REACH reglamento pažeidimus turi būti baudžiama laikantis procedūrinių ir esminių sąlygų, panašių į tas, kurios būtų taikomos pagal panašaus pobūdžio nacionalinės teisės aktus⁶². Apskritai visa taisomųjų priemonių sistema turi būti atgrasanti⁶³.

74. Taigi valstybės narės kompetentingos institucijos turi teisę imtis bet kurių arba visų toliau išvardytų priemonių, kad ištaisytų su neįregistravimu pagal REACH reglamentą susijusį pažeidimą⁶⁴. Pasirinktos priemonės neišvengiamai skirsis atsižvelgiant į visas aplinkybes. Priemonės gali būti šios: i) nurodymas įregistruoti; ii) bet kokie būtini laikini nurodymai⁶⁵, kaip antai nurodymai konfiskuoti chemines medžiagas, kol bus baigta taisomųjų priemonių taikymo procedūra, kad praktiškai nebūtų galima jų eksportuoti; iii) baudų skyrimas; iv) sunkiais atvejais – baudžiamųjų sankcijų skyrimas⁶⁶.

58 — Komisija turi omenyje importą neįregistravus prekių pažeidžiant 5 straipsnį, neužpildytą cheminės saugos ataskaitą pažeidžiant 14 straipsnį, nikotino sulfato pardavimą klientams Vokietijoje, Nyderlanduose ir Lenkijoje neužpildžius saugos duomenų lapo pagal 3 straipsnį ir nikotino sulfato naudojimą sandėliuojant pagal REACH reglamento 31 straipsnį, kai toks naudojimas gali prasidėti tik po registracijos pagal 3 straipsnio 24 punktą. Taip pat žr. reikalavimus, nustatytus 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančiame ir panaikinančiame direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 16, 2011 1 20, p. 1).

59 — Taip pat žr. SESV 191 straipsnio 2 dalį ir ESS 3 straipsnio 3 dalį. Neseniai atliktą analizę, ką reiškia sąvoka „aukštas aplinkos apsaugos lygis“ ES politikoje, žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Associazione Italia Nostra Onlus* (C-444/15, EU:C:2016:665, 24–35 punktai).

60 — 2016 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842, 63 punktas) ir 2016 m. birželio 9 d. Sprendimas *Nutrivet* (C-69/15, EU:C:2016:425, 48–56 punktai).

61 — 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Total Waste Recycling* (C-487/14, EU:C:2015:780, 52 punktas).

62 — Pavyzdžiui, 2014 m. kovo 27 d. Sprendimas *LCL Le Crédit Lyonnais* (C-565/12, EU:C:2014:190, 44 punktas) ir 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *Reindl* (C-443/13, EU:C:2014:2370, 38 punktas).

63 — 2014 m. kovo 27 d. Sprendimas *LCL Le Crédit Lyonnais* (C-565/12, EU:C:2014:190). Dėl neseniai parengto komentaro dėl sankcijų nuostatų žr. K. Ensig Sorensen „Member States’ Implementation of Penalties to Enforce ES Law: Balancing the Avoidance of Enforcement Deficits and the Protection of Individuals“, 40 (2015), *ELRev* 811.

64 — Priemonės, kurių imasi valstybės narės užtikrinamos REACH reglamento įgyvendinimą, išsamiai apibūdintos Europos Komisijos XI generalinio direktorato interneto svetainėje. Žr. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/pdf/report_reach_penalties.pdf. Taip pat žr. *Milieu Ltd* įmonės dokumentą *Report on penalties applicable for infringement of the provisions of the REACH Regulation in the Member States* (Ataskaita apie sankcijas, taikytinas pažeidus REACH reglamento nuostatas valstybėse narėse): http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/enforcement_en.htm#top-page.

65 — 2014 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Kušionová* (C-34/13, EU:C:2014:2189, 67 punktas).

66 — Dėl nacionalinių cheminių medžiagų registracijos reikalavimų ir ES cheminių medžiagų registracijos reikalavimų derinimo žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimą *Canadian Oil Company Sweden and Rantén* (C-472/14, EU:C:2016:171) ir generalinės advokatės E. Sharpston išvadą (EU:C:2015:809, pirmiausia 41 punktą). Joje generalinė advokatė pažymėjo, kad „Švedijos produktų registro ir ES registro taikymo kritis ir juose esanti detali informacija gerokai skiriasi“.

75. Žinoma, siekdamas užtikrinti REACH reglamento įgyvendinimą, valstybės narės skiria sankcijas laikydamosi pagrindinių teisių, saugomų pagal ES chartiją⁶⁷, ir bendrųjų teisės principų, kaip antai proporcingumo principo. Tai reiškia, kad pasirinkta sankcija ar sankcijos turi būti tinkamos ir būtinos REACH reglamento tikslams pasiekti⁶⁸. Būtent šiuo klausimu prekyautojas gali, pavyzdžiui, ginčytis, kad registracija susijusi su neproporcingomis išlaidomis arba kad valstybės narės valdžios institucijos pasirinkta sankcija yra pernelyg griežta.

76. Galiausiai pažymėtina, kad išvardyti principai taip pat taikomi importuojamoms prekėms, kuriomis bus prekiaujama ES vidaus rinkoje, kaip ir į ES importuojamoms prekėms, kurias ketinama eksportuoti į trečiąsias šalis, kaip reikalaujama pagal REACH reglamento 3 konstatuojamosios dalies antrame sakinyje įtvirtintą nediskriminavimo pareigą.

77. Taigi, nors suprantu Vokietijos vyriausybės ir Hamburgo miesto nuogąstavimus, jog dėl sąvokos „tiekti rinkai“ REACH reglamento 5 straipsnyje aiškinimo, kad importuojant neįregistruotų cheminių medžiagų eksportui jis netaikomas, nesąžiningiems importuotojams, kurie tyčia pažeidžia ES cheminių medžiagų registracijos reikalavimus žinodami, jog gali tiesiog eksportuoti, gali atsirasti galimybių sukčiauti, atrodo, to galima išvengti griežtai kartu taikant REACH reglamento 5, 6, 7 ir 126 straipsnius.

IV – Išvada

78. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bundesverwaltungsgericht* (Vyriausiasis Federalinis Administracinis Teismas, Vokietija) pateiktą klausimą:

2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, pakeistas 2009 m. birželio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 552/2009, 5 straipsnį reikia aiškinti taip, kad laikantis visų REACH reglamento 6, 7, 21, 23 ir 126 straipsnių reikalavimų cheminės medžiagos, neįregistruotos pagal atitinkamas REACH reglamento II antraštinės dalies nuostatas, gali būti eksportuojamos iš Europos Sąjungos.

67 — Pavyzdžiui, žr. 2016 m. birželio 30 d. Sprendimą *Toma and Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci* (C–205/15, EU:C:2016:499, 46 punktas); 2016 m. birželio 30 d. Sprendimą *Câmpean* (C–200/14 (EU:C:2016:494, 70 punktas); 2014 m. rugsėjo 10 d. Sprendimą *Kušionová* (C–34/13 EU:C:2014:2189, 45–47 punktai).

68 — Neseną proporcingumo principo taikymo pavyzdį taikant taisomąją priemonę dėl aplinkai padarytos žalos žr. 2015 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Nordzucker* (C-148/14, EU:C:2015:287, 44 punktas): „kompetentingos nacionalinės institucijos turi įvertinti visas kiekvieno konkretaus atvejo faktines ir teises aplinkybes, kad nustatytų, ar operatoriui turi būti skirta nuobauda, ir, jei taip, kokia. Atliekant šį vertinimą pirmiausia reikia atsižvelgti į operatoriaus veiksmus ir į tai, ar jis buvo sąžiningas, ar ketino sukčiauti.“